

Wyjścia na drogach ewakuacyjnych powinny być tak zaprojektowane, aby zapewnić zorganizowane i bezpieczne przemieszczanie się osób, które korzystają z nich w sytuacji zagrożenia, na przykład silnego zadymienia. Dlatego tak ważne jest zastosowanie w nich odpowiednich elementów wyposażenia, w tym specjalistycznych zamków i okuć drzwiowych. Jak powinny być zaprojektowane drzwi ewakuacyjne zgodne z przepisami i normami? O tym słów kilka na przykładzie produktów marki BKS.

Ewakuacja a rozwiązania antypaniczne – co mówią przepisy i normy?

Drogi i wyjścia ewakuacyjne, aby spełniać swoje funkcje, muszą być zorganizowane w odpowiedni sposób – dotyczy to zarówno prawidłowego zaprojektowania dróg ewakuacyjnych, jak i użycia odpowiednich urządzeń w drzwiach, np. zamków i okuć antypanicznych, które umożliwiają skuteczną ewakuację. Organizacja ewakuacji jest także uregulowana przez odpowiednie akty prawne, np. rozporządzenie Ministra Infrastruktury (Dz.U. 2022 poz. 1225, § 240, pkt 7)¹, zgodnie z którym: Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia, w którym może przebywać jednocześnie więcej niż 300 osób, oraz drzwi na drodze ewakuacyjnej z tego pomieszczenia, powinny być wyposażone w urządzenia przeciwpaniczne.

Równie ważne są normy, które dotyczą zamknięć stosowanych w drzwiach ewakuacyjnych, np. norma PN-EN 179 (dot. zamknięć awaryjnych) i norma PN-EN 1125 (dot. zamknięć antypanicznych). Według nich ewakuacja powinna polegać na:

- jednej, prostej operacji zwolnienia zamknięcia, chociaż może to wymagać wcześniejszej znajomości działania tego zamknięcia;
- albo na minimalnym wysiłku i bez wcześniejszej znajomości działania mechanizmu zamknięcia.

Oznacza to, że skuteczne zamknięcie antypaniczne musi być zaprojektowane w taki sposób, aby osoba opuszczająca pomieszczenie lub budynek otworzyła drzwi ewakuacyjne natychmiast, np. jednym ciągłym ruchem skierowanym do wyjścia, bez potrzeby użycia klucza lub innego podobnego przedmiotu i bez względu na wprowadzone pomocnicze środki blokujące i/lub odblokowujące.

– Zgodnie z przepisami i obowiązującymi normami drzwi ewakuacyjne z systemem antypanicznym powinny być zawsze gotowe do otwarcia od wewnątrz. Niedozwolone jest zamykanie na klucz wyjścia ewakuacyjnego – nawet klucz powieszony w skrzynce przy drzwiach może być trudno dostępny lub zupełnie niewidoczny w sytuacji dużego zadymienia. Nieprawidłowe jest też blokowanie drzwi ewakuacyjnych od wewnątrz w jakikolwiek inny sposób – mówi Piotr Kosmowski, szef działu techniki i rozwoju w G-U Polska – firmie, do której należy marka BKS – obejmująca produkty z zakresu techniki drzwiowej, w tym: zamki antypaniczne, produkty wykorzystywane na drogach ewakuacyjnych i ratunkowych oraz zabezpieczenia do drzwi awaryjnych.

Blokowanie drzwi ewakuacyjnych od wewnątrz jest niezgodne również z przepisami ppoż. Według rozporządzenia MSWiA (Dz.U. 2010 nr 109 poz. 719, rozdz. 2, § 4, pkt 1)² zabronione jest zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji; niedozwolone jest ponadto uniemożliwianie lub ograniczanie ekipom ratowniczym dostępu do wyjść ewakuacyjnych lub okien.

Rozwiązania antypaniczne i kontrola wyjść ewakuacyjnych

Wyjścia ewakuacyjne można projektować, stosując zarówno różnego typu rozwiązania antypaniczne, jak i systemy

zarządzania, które są dopasowane do obiektu i liczby przebywających w nim osób. Na przykład w budynku biurowym, w którym codziennie pojawia się mniej więcej tyle samo pracowników (przeszkolonych i znających drogę ewakuacji), mogą być stosowane zamknięcia awaryjne, takie jak zamek antypaniczny połączony z klamką. W budynkach typu kino czy centrum handlowe, w których przebywa duża liczba przypadkowych osób – nieznających dobrze obiektu i dróg ewakuacji – w drzwiach ewakuacyjnych powinny być antypaniczne dźwignie czy listwy naciskowe, które uruchamiają zamek antypaniczny. Ta druga opcja zakłada, że nawet przy dużym zadymieniu, wystarczy nacisnąć dźwignię ręką lub ciałem, aby zwolnić zamknięcie i otworzyć drzwi.

– Warto także pamiętać, że chociaż drzwi ewakuacyjnych nie można zaryglować od strony wewnętrznej (ewakuacyjnej), istnieje możliwość kontrolowania wyjścia ewakuacyjnego, m.in. dzięki zastosowaniu elektronicznej blokady drzwiowej, zgodnej z normą PN-EN 13637. Aby ją zwolnić, wystarczy użyć przycisku awaryjnego, ulokowanego przy drzwiach, oznakowanego i podświetlonego. Blokada zwalnia się także automatycznie, gdy w obiekcie zabraknie prądu. Tego typu rozwiązanie może być połączone z systemem alarmowym, monitoringiem i systemem zarządzania budynkiem, takim jak GEMOS – wyjaśnia ekspert G-U Polska.

Zamki specjalistyczne w drzwiach ewakuacyjnych

Podstawą wyposażenia drzwi ewakuacyjnych – każdego typu – nadal są specjalistyczne zamki antypaniczne. Przykład: zamki z oferty BKS mogą być stosowane zarówno w drzwiach profilowych (wykonanych z aluminium, stali lub PVC), jak i w drzwiach płaszczowych (wykonanych z drewna, stali lub kompozytów). Są to zarówno zamki ryglowane manualnie, jak i samoryglujące, a także pojedyncze i wielopunktowe. Ich funkcjonowanie od strony ewakuacyjnej jest zawsze takie samo, ponieważ drzwi muszą otworzyć się za każdym razem, gdy naciśnięta zostanie klamka, dźwignia lub listwa. Różnica działania dotyczy strony zewnętrznej – zgodnie z ustawieniem jednej z czterech podstawowych funkcji, np.:

- funkcja B – tzw. funkcja przełączeniowa zamka – uruchamia tryb przejścia dwukierunkowego (od strony zewnętrznej drzwi posiadają klamkę i wkładkę, więc można zamknąć je na klucz);
- funkcja D – tzw. ratunkowa – umożliwia służbom ratunkowym wejście do budynku, nawet jeśli drzwi zostały zamknięte na klucz, ponieważ tryb przejścia dwukierunkowego jest uruchamiany automatycznie po jednym (pierwszym) otwarciu drzwi od strony wewnętrznej (w trakcie ewakuacji);
- funkcja E – tzw. funkcja cofnięcia zapadki – umożliwia wejście od zewnątrz tylko przy użyciu klucza;
- funkcja C – tzw. funkcja wymuszonego zamknięcia – umożliwia wejście od zewnątrz tylko przy użyciu klucza (musi być pozostawiony we wkładce – po wyjęciu klucza klamka ma ruch jałowy, więc drzwi nie otworzą się od zewnątrz).

Jednak funkcje, które mogą być stosowane (w zależności od wybranego modelu zamka antypanicznego), to nie wszystko. Zamki do drzwi ewakuacyjnych dzieli się także na bardziej specjalistyczne grupy. Na przykład w ofercie BKS są to:

- zamki ewakuacyjne (zamek KIGA serii B-18, zamek EVP);
- zamki ewakuacyjne elektromechaniczne, które są zaszprzęglane elektrycznie (np. seria 19 EK i seria Security 19 EK);
- zamki elektromotoryczne (seria 1956).

– Do najpopularniejszych modeli BKS należą zamki antypaniczne serii 18, które są ryglowane manualnie (z użyciem klucza), oraz samoryglujące wielopunktowe zamki antypaniczne serii Security 19 z zapadkoryglami. Wszystkie są dostępne w wersjach do drzwi jednoskrzydłowych i dwuskrzydłowych, zawierają też uniwersalną stronę paniczną, która jest przestawialna, co oznacza większą elastyczność montażową – wymienia Piotr Kosmowski.

Z pewnością dzięki różnym grupom i funkcjom, zamki specjalistyczne można indywidualnie dobrać do obiektu. Na przykład w przedszkolach dobrze sprawdza się zamek BKS KIGA serii B-18, który utrudnia małym dzieciom samowolne wyjście na zewnątrz, ale w żaden sposób nie wpływa na przebieg efektywnej ewakuacji, prowadzonej przez dorosłych opiekunów. Dlatego, aby wyjście ewakuacyjne było w pełni bezpieczne i zgodne z przepisami, warto poszukać rozwiązań dostosowanych do konkretnych potrzeb, niezawodnych w działaniu i co najważniejsze, zaprojektowanych z myślą o skutecznej ewakuacji.

¹Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

²Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych

obiektów budowlanych i terenów.

newss.pl

Rozwiązania antypaniczne na drodze ewakuacyjnej

G-U Polska

[press box](#)